

۹۸

درصد مردم اطلاع داشته باشند که بیش از ۹۸ درصد از پرونده‌ها قابل رسیدگی از طریق داور است

داوران چه پرونده‌هایی را می‌توانند رسیدگی کنند

مقدس با بیان اینکه مردم در همه موارد حقوقی بجز مواردی که قانونگذار منع کرده می‌توانند به داوران مراجعه کنند گفت: قانونگذار در ماده ۴۹۶ قانون آیین دادرسی مدنی مطرح کرده که دعاوی مربوط به ورشکستگی، دعاوی راجع به فسخ نکاح و مربوط به طلاق را باید دادگاه بررسی کند و در واقع داور نمی‌تواند به این موارد رسیدگی نماید اما عموم موضوعات حقوقی توسط داوران قابل رسیدگی است و موارد ممنوعیت در قانون بسیار به ندرت پیش بینی شده که نمی‌توان آن موارد را به داور ارجاع داد، مثلاً دعاوی مربوط به اموال عمومی با شرایط خاصی قانونگذار پیش بینی کرده که در ابتدای کار رسیدگی داور ممنوعیت دارد. به هر حال عموم موضوعات حقوقی بجز موارد ممنوعیت جزئی، توسط داوران قابلیت رسیدگی دارد و مردم اطلاع داشته باشند که بیش از ۹۸ درصد از پرونده‌ها قابل رسیدگی از طریق داور است.

داوری سدی در برابر افزایش پرونده‌های ورودی به محاکم

مقدس با تأکید بر اینکه بسیار مهم است که مردم بدانند می‌توانند اختلافشان را به داور ارجاع دهند افزود: اینکه مردم بدانند خودشان می‌توانند داور را تعیین کنند یا می‌توانند انتخاب داور را به دادگاه یا به کانون داوران حرفه‌ای واگذار کنند و این اختیار را به این مراکز بدهند که داور، را برای آنها تعیین کند از اهمیت زیادی برخوردار است و فواید بسیاری خواهد داشت. وی یکی از مزایای داور و علت تشویق و توصیه به مردم برای روی آوردن به سمت داور در اختلافات حقوقی را کاهش اطلاع دادرسی دانست و گفت: داوران می‌توانند صد درصد در کمترین زمان ممکن رای بدهند از نظر قانون این افراد روند کاری مشخصی دارند و باید حداکثر ظرف سه ماه رای خود را صادر کنند بنابراین ما در داور با کاهش اطلاع دادرسی می‌توانیم موضوعات را حل و فصل کنیم و از افزایش پرونده‌های ورودی به محاکم قضایی جلوگیری نماییم.

چگونه باید پرونده‌ها را به داور بدهیم

در تمام دنیا خصوصاً کشورهای پیشرفته یکی از دلایل خلوت بودن محاکم این است که مردم به داوران حرفه‌ای مراجعه می‌کنند

را انتخاب کرده‌ایم تا در صورت اختلاف بین ما داور شود. این است که می‌توانیم به جای انتخاب یک نفر سه، پنج یا هفت داور حرفه‌ای را انتخاب کنیم که به صورت هیاتی مشکل را حل کنند. اما اگر نتوانستیم با کسی توافق کنیم اختیار چهارمی که قانونگذار به ما داده این است که می‌توانیم از دادگاه بخواهیم داور حرفه‌ای را برای ما انتخاب کند. در این حالت مرجع قضایی داور را برای ما انتخاب می‌کند. یا می‌توانیم به شخص ثالثی مثل کانون داوران حرفه‌ای که در سراسر کشور مورد تأیید است اختیار داور بدهیم. معاون داور و میانجیگری مرکز حل اختلاف کشور با بیان اینکه در تمام دنیا خصوصاً کشورهای پیشرفته یکی از دلایل خلوت بودن محاکم این است که مردم به داوران حرفه‌ای مراجعه می‌کنند و خسارات کمتری بابت مراجعات مکرر به مردم وارد می‌شود اظهار امیدواری کرد: ان شاءالله این کانون‌ها در آینده به عنوان کانون داوران حرفه‌ای در خدمت مردم خواهند بود و هر استانی کانون داوران حرفه‌ای خود را خواهد داشت در حقیقت دست مردم برای انتخاب قاضی خصوصی باز است و مردم از منافع و نمرات آن بهره‌مند خواهند شد. همه این امتیازات زمان رسیدگی‌ها بسیار کوتاه‌تر خواهد شد و رسیدگی‌ها بسیار تخصصی می‌شود. رسیدگی در فضایی دوستانه و محترمانه و بدون استرس انجام خواهد شد، هزینه‌ها کاهش پیدا خواهد کرد و هزینه‌های ناشی از طولانی شدن زمان دادرسی به افراد وارد نمی‌شود. در عین حال دادرسی تک مرحله‌ای می‌شود یعنی در یک مرحله رسیدگی شده و رای هم در همان مرحله صادر می‌شود.

معاون داور و میانجیگری مرکز حل اختلاف کشور گفت: ابتدای تنظیم یک قرارداد یا حتی بعد از تنظیم یک قرارداد به صورت یک شرط جداگانه و یا حتی بعد از اختلاف وقتی پرونده در دادگاه مطرح است اگر هر دو طرف توافق کنند که می‌خواهند پرونده گرفتار اطلاع نشود می‌توانند پرونده را به داور ارجاع دهند. بر این اساس یا خودشان داور را انتخاب می‌کنند یا به دادگاه واگذار می‌کنند که از بین داوران حرفه‌ای یک نفر را تعیین کند تا بین آنها قضاوت نماید. البته به رؤسای دادگستری‌ها ابلاغ کرده‌ایم که به شعب ابلاغ کنند تا در ارتباط با پرونده‌های موجود در محاکم مردم را آگاه کنند و به آنها این آگاهی را بدهند که می‌توانند همین اختلافی که در دادگاه مطرح است را به داور ارجاع دهند زیرا داور در زمان بسیار کوتاهی پرونده را رسیدگی می‌کند و خسارتی که ناشی از زمان به طرفین واگذار می‌شود بسیار کمتر است، رفت و آمد به محاکم و استرس ناشی از حضور در دادگاه کمتر است و به طور کلی مزایا و محاسن بسیار زیادی بر داور مترتب است که اگر مردم به داوران حرفه‌ای اعتماد کنند در زمان بسیار کمتری پرونده‌ها رسیدگی خواهد شد. مقدس افزود: اولین امکانی که قانونگذار به ما داده این است که می‌توانیم از ابتدای کار و هر وقت می‌خواهیم قراردادی تنظیم کنیم و در آن شرط داور حرفه‌ای را بیاوریم. وقتی این شرط را لحاظ می‌کنیم اختلاف ما به داور حرفه‌ای ارجاع می‌شود. اختیار دومی که قانونگذار به ما داده این است که ما غیر از اینکه در قرارداد بنویسیم داور حرفه‌ای را انتخاب کرده‌ایم می‌توانیم بنویسیم از بین داوران حرفه‌ای آقای فلانی

وقتی پرونده در دادگاه مطرح است اگر هر دو طرف توافق کنند که می‌خواهند پرونده گرفتار اطلاع نشود می‌توانند پرونده را به داور ارجاع دهند

مزایای داور

معاون داور و میانجیگری مرکز حل اختلاف کشور با تأکید بر اینکه داور را هر دو طرف دعوا انتخاب می‌کنند افزود: وقتی داور را هر دو طرف انتخاب کرده باشند داور برای صلح و سازش تلاش بیشتری می‌کند. او سعی می‌کند ابتدا از طریق مذاکره مشکل را حل و موضوع را با صلح و سازش خاتمه دهد اما در نهایت اگر سازش نشد به صدور رای می‌انجامد. از طرف دیگر چون محیط داور محیطی غیر از مرجع قضایی است طرفین دعوا استرس ندارند زیرا در محیط آرامی می‌نشینند و با وقت و زمان کافی صحبت‌هایشان را می‌کنند و داور هم صحبت‌های آنها را می‌شنود. همین مزایا می‌تواند داور را برای مردم بسیار ارزشمند کند.

۱۵۰۰

داور

تاکنون نزدیک به یک هزار و ۵۰۰ داور حرفه‌ای را هم آموزش داده‌ایم و هم برای آنها پروانه صادر کرده‌ایم گفت: این افراد در سراسر کشور تحت مدیریت معاونین حل اختلاف استان‌ها شروع به کار کرده‌اند و با نظارت این افراد در حال کار کردن هستند

ایجاد شرایط اشتغال مستمر برای دارندگان پروانه داور و گذر زمان برای اندوختن تجربیات لازم برای داوران دارای پروانه است تا آرا و تصمیمات آنان از چنان صلاحیتی برخوردار باشد که طرفین بدان تمکین کرده و در صورت درخواست ابطال رای داور در مرجع قضایی، شاکه و ماهیت رای داور به کیفیت و ترتیبی باشد که براجتی مورد ابطال قرار نگیرد. با این همه، داور حرفه‌ای فی نفسه دارای محاسن زیادی است که باید در چارچوبی صحیح و با به‌کارگیری اشخاص مجرب و کاربلد و مبتنی بر آموزش‌های دقیق در فرآیند تربیت داوران حرفه‌ای باشد. از طرفی فرهنگ مراجعه به داور باید در کشور ایجاد شده و توسعه پیدا کند تا افراد حل و فصل اختلافات خویش را به جای داور به دادگستری بسپارند که

از طرفی مقررات شغلی جمعی هم در مورد داوران دارای پروانه داور وجود ندارد و طرح جامع داور نیز که در مهرماه سال ۱۴۰۰ در مجلس اعلام وصول شد و حاوی مقررات خاص و جامع مربوط به موضوع داور است تاکنون مسکوت مانده است؛ از این رو به نظر می‌رسد داور به امر داور و وجود مقررات شغلی مشخص دارد؛ در حالی که داوران موضوع دستورالعمل مورد اشاره، به لحاظ اینکه نمی‌توانند به عنوان یک حرفه ثابت بدان بپردازند و معمولاً به مشاغل دیگر

اشغال دارند، عملاً به صورت موردی داور می‌کنند تا آنجا که در مواردی ممکن است در طول سال، حتی یک مورد پرونده داور نیز جهت رسیدگی و حل اختلاف به آنها ارجاع نگردد و همین امر بر کیفیت کار این افراد اثر منفی بار خواهد کرد. از طرفی مقررات شغلی جمعی هم در مورد داوران دارای پروانه داور وجود ندارد و طرح جامع داور نیز که در مهرماه سال ۱۴۰۰ در مجلس اعلام وصول شد و حاوی مقررات خاص و جامع مربوط به موضوع داور است تاکنون مسکوت مانده است؛ از این رو به نظر می‌رسد داور به امر داور و وجود مقررات شغلی مشخص دارد؛ در حالی که داوران موضوع دستورالعمل مورد اشاره، به لحاظ اینکه نمی‌توانند به عنوان یک حرفه ثابت بدان بپردازند و معمولاً به مشاغل دیگر

«داوری حرفه‌ای» به مفهوم مندرج در دستورالعمل ساماندهی حل و فصل اختلافات از طریق داور با چالش مواجه است و بی تردید نمی‌توان داور فردی را که صرفاً دارای پروانه است را، مصداق داور حرفه‌ای دانست؛ چرا که داور حرفه‌ای علاوه بر ضرورت آموزش‌های علمی، نیاز به آشنایی داوران با اخلاق حرفه‌ای، وجود مهارت و تجربه عملی، اشتغال مستمر نه موردی به امر داور و وجود مقررات شغلی مشخص دارد؛ در حالی که داوران موضوع دستورالعمل مورد اشاره، به لحاظ اینکه نمی‌توانند به عنوان یک حرفه ثابت بدان بپردازند و معمولاً به مشاغل دیگر

سازمانی و با توافق طرفین یک اختلاف، صورت می‌گیرد. البته در یک تقسیم‌بندی دیگر نیز می‌توان قائل به داور اجباری و اختیاری گردید که اولی منشأ قانونی داشته و اختلاف، الزاماً باید از طریق مرجع داور مورد حل و فصل قرار گیرد مانند اختلافات حوزه بازار بورس اوراق بهادار و دومی منشأ قراردادی دارد که توافقی است و طرفین الزامی به حل اختلاف خویش از طریق مراجعه به داور ندارند. اما در رابطه با داورهای سازمانی که بی تردید مصداق بازار داور به معنی حرفه‌ای آن است و داوران در مراکز مانند مرکز داور اتاق‌های بازرگانی، با اشراف و وقوف کامل به روند شکلی و موضوعات ماهوی، مبادرت به رسیدگی و صدور رای داور و فصل خصومت با بهترین کیفیت ممکن می‌کنند؛ موضوع